

Kmet, delavec
in obrtnik
med bodo naro-
du voznik!

Iskate vaše arde.
Naravnost:
za celo leto Din 20'—
za pol leta " 15'—
za mesec " 10'—
za celo leto Din 20'—
Iskorati po tarifu. — Ple-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Ne frankirana
plačila so do sprejema.

Kmetijski list

Vsakdo vstavlja
vse svedove
svojega dela in
marljivosti!

Rekopiral se ne vra-
čajo. — Plača in tož-
be v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 2506. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.194.

Potrebna operacija.

Če človek oboli, poskuša vse, da zopet ozdravi. Telo, ki ima v sebi bolezen, je podobno potrtemu stroju, ki ne more več delati. Pokvarjen stroj je treba popraviti, bolno telo pa je treba zdraviti. V začetku zdravljenja bolezen navadno ni pretežko, če pa bolezen napreduje, pomaga dostikrat le še nož. Kar je gnilega na telesu, mora proč, da se reši vsaj to, kar je še zdravega.

Tudi naša država je bila hudo bolna in je še bolna. Kljub temu pa so ljudje, ki so celih 10 let neomejeno gospodovali nad državo, z državo delali tako, kakor dela slab gospodar z bolnim poslom. Kolikor bolj je država slabela, toliko bolj so jo gonili in izsesavali, brez ozira na to, ali se ta ubogi državni stroj ali posel podere danes ali jutri. Da je le za danes — kaj bo za jutri, za to se nihče ni brigal.

Najhujša bolezen, ki more zadeti državo, je slaba državna uprava ali slabo gospodarstvo z državnim imetjem. Ljudem na deželi je dobro znano, kako je s posestvi. Če je gospodarstvo v redu, so zadovoljni vsi: gospodar in hlapei in dekle, ker imajo pri dobrem gospodarstvu vsi vsega dovolj. Kjer pa je gospodarstvo slabo, tam začno posli krastj in lenariti, dokler posestvo ne propade. Na rob propada so pripravili dosedanji slabi gospodarji in upravniki tudi našo državo.

Našim bralcem je dobro znano, kako se je gospodarilo z državnim imetjem dolgih 10 let. Mi smo na te napake in grehe nešteto-krat opozarjali. Mi smo prosili in rotili, smo kričali in jokali, žalibog se za vsa naša pri-zaštevavanja ni nihče zmenil. Mi smo imeli pač dobro voljo — to nam bo tudi najstrožja zgo-dovina priznala — da težko državno bolezen ozdravimo, žalibog pa nismo imeli potrebne moči, da bi bili mogli napraviti red.

Spomnimo se le na neštete slučaje ko-ruptije, na katere smo opozarjali vsepovsod, v Beogradu in doma. Toda vse naše besede in vsi naši opomini so bili bob ob steno. Stokrat močnejše kakor vse poštenje je bila želja po naglem, čeprav sleparskem obogatitju. Osebna korist raznih političnih strankarjev je veljala več kakor dobro ime stranke same, in še več seveda kakor dobro ime države. Komandanti odločujočih in merodajnih poli-tičnih strank, ki so imeli vso državno moč v svojih rokah, so pri pogledu na kupe držav-nega zlata pozabili na svojo čast, na čast svo-jih strank in na čast države ter so poznali samo enega boga: Svoj žep!

Komandanti odločujočih političnih strank so govorili: Uradnik, ki ne služi našemu žepu, ampak državi, ni za nič! Če on tudi na svoj račun kaj ukrade ali »zaradi«, naj le, ampak nam in našim prijateljem ne sme delati ovir. Kdor pa jih dela, mora iti! Dalje so govorili: Kdor služi državi namesto nam, vodilnim strankam, naj gre! Kdor pa nam pomaga dr-žavo sesati — lahko tudi sam sesa!

Tako se je razpasla v celi državi tista strahovita korupcija, o kateri so vsi pošteni ljudje nešteto-krat pisali, pa zastoj! Tako smo prišli počasi v teku 10 let tako daleč, da se

pravica ljudem ni več merila po pravici, am-pak po denarju. Tako se je v ljudstvu že silno utrdilo mnenje, da pravice ni več! Pravica je samo za denar, so rekli ljudje. Zaupanje ljudi v poštenost državne uprave je padlo na ničlo.

Padlo pa je tudi zaupanje tujine v našo državno upravo. Znana je stvar, da ima naša država obilo prirodnih zakladov, ki nam pa nič ne koristijo, dokler leže v zemlji. Dvigni-ti je mogoče te zaklade le s pomočjo kapi-tala, ki ga pa mi sami žalibog nimamo. Tuji kapitalisti pa denarja ne dajo tja, kjer čutijo, da njihov denar ni varen. Varen pa je denar samo tam, kjer vlada v državni upravi red in poštenje, ni pa varen tam, kjer se šopiri korupcija in kjer se prodaja pravica za denar.

Kakor pri bolniku nastopi enkrat odlo-čilni trenotek — kriza — ko se bolezen obr-ne (na boljše ali na slabše), tako smo doživeli tudi mi po 10 letih težke bolezni višek naše državne krize. Odločiti se je bilo treba za to, ali naj država zaradi pokvarjene državne uprave shira in skrahira do konca in pogine, ali pa naj se izvrši nad državno upravo toliko potrebna operacija. V tem važnem trenutku je posegel vmes z močno roko sam vladar!

Odločitev je padla za operacijo in ta ope-racija še danes ni končana. Izvršen je šele en del. Prvo, kar je bilo ukrenjeno, je bila odstranitev vseh tistih sil iz javnega življenja, ki so bile v prvi vrsti odgovorne za nesrečo in propast. Zato so iz državnega življenja iz-drli najprej gnili zob korumpiranega in po-

kvarjenega političnega strankarstva, da se osvobodi državni upravni aparat zajedalstva nenasitnih politikov. Mogoče bo treba še več sunkov z ostrim nožem, da se vsi gnojni turi odpro, ampak to mora biti, čeprav utegne še zaboleti.

Operacijo, ki se je izvršila v državi, pa je treba izvršiti tudi drugod. Mi smo zadnjič po-vedali, da tudi v oblastnih samoupravah ni bilo vse v redu. Kje je tukaj mož, ki bo iz-vršil prepotrebno operacijo tudi tu, da bodo tudi naši »oblastniki« vedeli, da je njihova prva dolžnost skrbeti za blagor celote in v drugi vrsti se šele lahko ozirajo na posebne potrebe svoje stranke, če so te sploh v skladu z interesi celote? Če se danes v državni upra-vi vendar enkrat uveljavlja načelo, da stoji državni, splošni interes mnogo višje kakor pa strankarska korist, potem se mora to načelo uveljaviti tudi v manjših upravnih edinicah, do poslednje podeželske očine. Kakor država ne sme biti več molzna krava za politične stranke, tako tudi dohodki oblasti in občin ne smejo več služiti za podporo strankarskih in-teresov, ampak se morajo uporabljati po pra-vici, če naj dobe ljudje zopet vero in zaupanje v javno upravo!

Zaupanje pa ne bo prej upostavljeno, dokler se krivci za dosedanje grehe ne po-kličejo javno na odgovor in dokler razžaljeni pravni čut ne dobi zadoščenja. Skrbnik, ki zlorabi svojo moč in upravlja imetje svojega varovanca v svojo korist, se mora zagovarjati pred sodnikom. Tako se mora zgoditi tudi v javni upravi in če se bo to zgodilo, bo ope-racija dosegla brez dvoma popoln uspeh.

Kaj pa kmetje?

Odkar imamo v državi »novo stanje«, v katerem so prenehali delati vsi javni izvoljeni zastopi, od občinskih zastopov pa do central-nega parlamenta, je dana možnost zastopanja svojih stanovskih interesov le nekaterim sta-novom, a največji in najvažnejši sloj našega prebivalstva je ostal vsled malomarnosti raznih vlad v preteklosti brez besede in za-stopa. Delavci imajo svojo Delavsko zbornico, trgovci imajo svojo Trgovsko zbornico, zdrav-niki in advokati imajo svoje stanovske za-stope, samo kmetje so ostali brez besede. Do-čim so se prej za kmečke interese lahko za-vzemali vsaj kmečki poslanci, danes tega ni več, ker ni bilo pravočasno rešeno vprašanje posebnega kmečkega stanovskega zastopstva. Skoro vsi drugi stanovi imajo svoje »zbor-nice«, samo kmetje so ostali brez vsega!

Važnost in potreba kmečkih zbornic je vedno velika, brez ozira na obliko vlade. Tudi tam, kjer imajo parlamentarno obliko vlada-vine, so kmečke zbornice prav tako važne ka-kor n. pr. trgovske, če ne še bolj. Zlasti ve-lja to za nas, kjer živi ogromna večina ljudi od poljedelstva, od trgovine in obrti pa precej manj.

V Sloveniji imajo kmetje samo eno kmeč-ko organizacijo, »Kmetijsko družbo«. Delova-nje »Kmetijske družbe« pa je omejeno po njenih pravilih le na tehnično stran poljedel-

stva. Ta stran je sicer tudi silno važna, a naj-manj tako važna je tudi, da se sliši kmečki glas tudi pri carinski zakonodaji, pri določa-nju železniških tarifov, pri vprašanjih vna-nje trgovine in še pri sto in sto drugih zade-vah, ki stoje z interesi kmetov v silno tesni zvezi. Naši kmetje še jako dobro vedo, kaj je za njih pomenila izvozna carina na živino. Ta je sicer danes odpravljena, ker so se našli v parlamentu ljudje, ki so to vprašanje rešili za kmete ugodno. Kje pa naj dvigne kmet danes svoj glas, da se ga bo slišalo? Trgovci se lahko oglašajo v svoji zbornici — kje pa kmetje?

Ker ni verjetno, da bi se mogla v kratkem času organizirati posebna Kmetijska zbornica za Slovenijo, je bila misel jako srečna, naj bi se vsaj začasno razširil delokrog »Kmetijske družbe« tako, da bi strokovni odsek »Kmetij-ske družbe« obravnaval vsa vprašanja, ki stoje v kakršnikoli zvezi z interesi kmetov. To zahteva pravičnost in pa enakopravnost stanov. Take organizacije ne bi bilo pre-težavno izvesti, služila bi pa tudi lahko kot podlaga za poznejšo samostojno »Kmetijsko zbornico«.

Že predlog sam, naj se ustanovi tak od-sek, je najboljši dokaz, kako zelo je potreben vsaj tak odsek. Mi namreč tega predloga da-nes ne moremo sprožiti nikjer razen v »Kmet-

skem listu, ker kmetje žalibog nimajo druge možnosti javno izpregovoriti kakor v časopisju!

Ker je predlog o ustanovitvi posebnega odseka »Kmetijske družbe«, ki naj bi se bavil po vzoru drugih stanovskih zbornic samo s stanovskimi vprašanji, vseskozi nepolitičen, zato smo prepričani, da ga bo sedanja vlada upoštevala in tudi pospeševala. Slovenski kmetje so dobri in pošteni davkoplačevalci, zato zaslužijo, da jim da vlada vsaj toliko možnosti javnega udejstvovanja, kakor ga imajo ostali stanovi v Sloveniji.

Kmečka izobrazba.

Najmočnejša sila modernega človeka je znanost. Človek ima sposobnost spoznavanja in razumevanja in to ga visoko dviga nad živali. To sposobnost mora znati izkoristiti tudi kmet, če noče v življenjskem boju podleči.

Najtrdnjša opora kmečkega pokreta po vsem svetu je izobrazba kmet. Samo izobrazben kmet je res neodvisen, ne samo glede prehrane, ki jo prideluje sam, ampak tudi glede svoje miselnosti in duševnosti. Izobrazben kmet ne potrebuje šolanih svetovalcev, ker si zna pomagati in svetovati sam.

Kakšna pa bodi kmečka izobrazba?

Temelj izobrazbe je ljudska šola. Tam se uče otroci brati, pisati in računati. Če znajo otroci to, znajo že mnogo, pravzaprav vse. Kdor zna brati, lahko bere naravoslovne knjige, zgodovinske knjige, zemljepisna dela itd. Kar človek bere, si lahko vse zapomni, če ima dar za to, in tako raste stavba njegove izobrazbe vedno višje.

Veliko vrednost ljudske šole znajo slovenski kmetje dandanes že pravilno ceniti in zato tudi ni nikjer več nasprotja proti šoli. To, kar kmetje obsojajo tu in tam, je slaba uprava šole, ne pa šola kot taka. Če ljudje vidijo, da uči na kakšni šoli po 10—20 učnih moči, kjer bi jih zadostovalo 5 ali 6, so po pravičnejši nejevoljni.

Poleg ljudske šole prihaja za kmete v prvi vrsti v poštev strokovna izobrazba. Dandanes je poljedelstvo silno obsežna znanost. Časi, ko je kmet rekel: »E, kaj, bomo pač tako delali kakor so delali ranjki oče ali ded,« — ti časi so za vselej minili! Ker pa je poljedelstvo in živinoreja samo narava in nič drugega, prihaja za kmete v glavnem v poštev naravoslovska veda.

Kmet, ki ne pozna rastlinstva in lastnosti rastlin, dandanes ni več kmet. Ravno tako ni kmet, ki ne pozna živalskega telesa in lastnosti tega telesa. Predvsem pa mora kmet poznati lastnosti svoje zemlje. Čevljar, ki ne pozna usnja, ni čevljar, in kmet, ki ne pozna zemlje in tega, kar iz zemlje prihaja, ni kmet.

Podlago za vso znanost o rastlinah in živalih in o zemlji sploh bi morala ustvarjati že ljudska šola na kmetih in to bi moralo tvoriti glavno vsebino šolskega pouka na deželi. Je že res, da so pesmice, bašni in pripovedke prav lepa stvar, toda za deželo je glavna reč naravoslovje.

V tem oziru pa naša ljudska šola na deželi svoji nalogi še ni kos. Res so slike levov in tigrov prav zanimive, toda kaj ima kmečki otrok od tega za bodočnost? Veliko boljše je, če kmečki otrok pozna mačko ali vola, ampak to temeljito, od stopinje do stopinje, kakor je pač starosti primerno, od zunaj in od znotraj. Koliko je kmečkih otrok, ki vedo, kako raste pšenica, kako delujejo koreninice, kako steblo itd.?

Kar pa ljudska šola ne uči, morajo nadomestiti dobre znanstvene knjige in predavanja. Po deželi imamo zlasti zadnje čase veliko število predavanj, toda o čem? O Kitajcih, o gorah v Afriki, o zamorcih itd. Ne rečemo, da taka predavanja niso zanimiva.

Da, so zanimiva in so res prav prijetna zabava. Zabava pa traja le eno uro in kaj je konec? Kaj ima kmet od tega?

Zato pravimo: Na kmete mora naravoslovje, naravoslovje in zopet naravoslovje. Toda ne samo opisovanje, ampak razlaga! Spoznavanje narave je za človeka glavni vir vsega znanstva!

Kmet pa ni samo kmet, ampak tudi državljan. On stanuje v občini, živi v okraju in v državi. Predvsem pa je človek, ki živi v človeški družbi. Kaj pa vé kmet o vsem tem?

Nauk o občini itd. je za kmete ena najvažnejših stvari. Kaj pomagajo kmetom vse pravice, če pa jih ne poznajo in zato tudi ne cenijo? Koliko je kmetov, ki bi res dobro vedeli, kakšna moč in sila jim je dana v roke z volilno pravico? Koliko jih je, ki bi vsaj nekoliko poznali ustroj človeške družbe? Riba pozna svojo vodo in postrv se topli vodi umakne. Kmetje človeško družbo prav malo poznajo, žalibog, čeprav sami v njej žive. Tudi tukaj bi morala zastaviti svojo silo že ljudska šola in prav nič ne bi škodovalo, če bi se otroci v šoli včasih igrali župana in občinski odbor! Prepevanje domorodnih pesmic je sicer prav lepa stvar, še lepše pa bi bilo, če bi otroci počasi spoznavali, zakaj take pesmice pojejo!

Tudi tukaj se odpira kulturnim društvom krasno polje delavnosti. Najboljša šola za državljanja je zgodovina. Seveda ne tista »šolska« zgodovina, ki proslavlja samo boje in vojske, ampak zgodovina človeške kulture, zgodovina napredka in zgodovina človeštva sploh. Taka dela in take knjige spadajo v prvi vrsti v kmečke knjižnice.

POLITIČNE VESTI

Nazori g. Dragiša Lapčevića.

Beograjski dnevnik »Pravda«, ki je zvesto služil vsakemu režimu, če je le na to pomoč reflektiral, prinaša celo sezijo različnih mišljenj, tako različnih, kakor so ljudje, ki so to »mislili«. Vsa ta »mišljenja« se nanašajo na novo stanje. Ali to niso samo »mišljenja«, nego so po največ nasveti in navodila, kaj vse je treba sedaj in pa brž ukreniti. Želje takozvanih »gospodarskih krogov« so znane. Oni mislijo, da je svet ustvarjen radi njih, da obstoji država njim na korist in da mora biti vse tako uravnano, da gre njihova pšenica v klasje, drugi naj pa potrpe, predvsem kmetje, delavci in obrtniki. Čeprav jih je malo, vse mora služiti samo njim, zato ker so najglasnejši in imajo denar. Toda te ljudi pozna vsakdo, predvsem pa delavni ljudje in zato njihove želje nikogar ne presenečajo. »Pravda« pa prinaša v letošnji 24. številki mišljenje in nasvete g. Dragiša Lapčevića pod naslovom, kaj mislijo stari, skušeni ljudje.

Kdo pa je ta g. Lapčević? On je bil dolgo vrsto let socialistični poslanec v stari, mali predvojni Srbiji. Sej narodne skupščine se navadno ni udeleževal ali pa največkrat na galeriji. Leta 1914. je vzbudil v celi Evropi veliko zanimanje za svojo osebo, ker je bil edini socialistični poslanec v Evropi, ki je glasoval proti vojni. Po vojni je to navidez pogumno dejanje sam pojasnil in od takrat ni več občudovan. Dejal je, da je glasoval zoper vojsko sporazumno s pokojnim Pašićem, ki mu je takšno glasovanje naravnost svetoval, češ, »ne zna se kakoče da bidne«.

In kaj pripoveduje ta in takšen g. Lapčević beograjski publiki? Na dolgo in široko razklada, da kmet v naši državi premalo in pre slabu obdeluje zemljo in zato premalo pridelava. Da dela vse preveč po starinskem kopitu, da je zaostal in zanemarjen in da je to vzrok vse njegove revščine in siromaštva cele države. In ko ga je na to činjenico vprašal za lek začuden novinar, polagajoč mu v usta:

»No, in kaj mislite, da je treba zoper to ukreniti? Kaj ne, pred vsem dvigniti zavednost kmeta?«, je g. Lapčević cinično odgovoril: »Kakšno zavednost?«

In novinar je nadaljeval: »Pa potem je potrebno zmanjšati davke?«

»Kakšne davke? Povečati jih je treba in predvsem je treba povišati zemljiški davek. Le če bo zemljiški davek dovolj visok, potem bo kmet prisiljen boljše obdelovati zemljišče in potem bo tudi več pridelal. To je edina pot!«

Tak nasvet je dal nekdanji vodja srbijske socialistične stranke za bodočnost.

Radi priznamo, da smo o kmetiskem vprašanju v meščanskem časopisju čitali že marsikakšno neumnost in zabitost, ali kaj takšnega pa še ne! Torej s povečanimi davki je treba kmeta izbičati in izšibati k večji delavnosti. Imeli smo že ministra, ki je bil prepovedal klati telela, da se bo goveja živina hitreje zaredila, toda takega modrijana pa še nismo slišali, da bi s povišanimi davki pričakoval večjih pridelkov. Upajmo, da se ne bo našel nihče, ki bi verjel nasvetom Lapčevića. Če res srbijski seljak preslabo in prenemarno obdeluje svojo bogato zemljo — o čemur prepuščamo sodbo g. Lapčeviću — potem je te njegove zaostalosti kriva tista srbijska politična inteligenca, ki se je brigala za to, da je od njega dobila o volitvah samo kroglice, potem pa ga je še samo izkoriščala in prepuščala lastni usodi. Za slovenskega kmeta pa lahko odgovorimo g. Lapčeviću mi in mu povemo:

Pridnost slovenskega kmeta je vsega občudovanja vredna. Skopo in nerado dajočo, bregovito, kamnito in pusto zemljo je s svojimi krvavimi žulji pretvoril v rodovitno polje. Njegova delavnost je pregovorna in dostikrat zraste več na žuljih njegovih rok, nego na skopi in pičli zemlji. Našega kmeta torej ni treba z ničemur bičati k delu. Nasprotno! Omogočite mu dostop na svetovni trg, poskrbite, da bo lahko in dobro prodajal pridelke svojega truda, da mu bo trud in napor vsaj na pol poplačan, da ne bo služil vsem in delal za vse, da ne bo poslednji v svojem zasluzku, odvalite mu že sedanja pretežka bremena z njegovih ramen. Če to storite, potem ste povečali njegovo energijo, veselje do dela in življenja, pojdite mu v vsem na roko, omogočite mu človeka vredno življenje in stotero vam bo vse povrnil na korist celote. Dokler pa se bodo našli poedinci med izobraženci, ki se ne bodo sramovali priporočati povišanje zemljiškega davka v svrhu povečanja produkcije, tako dolgo naj pa kmet ne pričakuje rešitve svojega položaja od drugih!

Pametno stališče.

V sezoni »gospodarskih krogov« je tudi iz Ljubljane odpotovalo pod tem naslovom nekaj gospodov v Beograd, kjer so oddajali gg. ministrom svoje želje in celo pisane spomenice. V tistih željah, nasvetih ali še boljše: v konkretnih predlogih in zahtevah je toliko resnično prezdravega apetita, da smo kar ostrmeli. Zanimivo, kako si nekateri naivno predstavljajo narodovo zaupanje! Tudi »Slovenec« se je oglasil k tej politični premijeri teh »gospodarnikov« in jih je po zaslugi našeskal. Sicer nekaj malega tudi neokusno vmešava svojo bivšo močno zagrizeno in ne vselej od svobodne narodove volje izrečeno politiko, toda konec četrtkovnega članka je pameten in zdrav. Zato ga z obema rokama podpisujemo. Kadar bo kraljeva modrost zopet vrnila ustavnost in svobodo političnega udejstvovanja naroda, tedaj bo imel pravico v imenu naroda in javnosti govoriti samo oni, ki si bo v popolnoma svobodnih volitvah ob enaki splošni direktni volilni pravici zadobil narodovo zaupanje. To stališče »Slovenca« je treba podpreti in mi to radi storimo. Pristavljamo samo še to: v popolnoma svobodnih volitvah, to je brez zlorabe vere in pa brez cementa!

Protidržavno govorjenje.

Stara navada je, da ljudje zlasti ob spremembah, novotarijah in nepričakovanih dogodkih jako radi in jako mnogo govore. Zlasti če so spremembe še nejasne, mnogim še nerazumljive, se radi dobe pojedineci, ki hočejo biti modri in učeni na stroške nevednih ter ob takih prilikah posebno radi prodajajo svojo puhloglave nevednost. More pa iz takih napak poedincev nastati velika škoda za celoto. Naš list vedno svari, naj čitatelji ne nasedajo vsemu, kar slišijo, nego naj lepo mirno počakajo razvoja dogodkov ter zaupajo v modrost vladarjevo. Vse, kar vodi našega kralja v teh dneh in pri teh ukrepih, je samo skrb za državo in dobrobit naroda. Zato naj ne nasedajo tistim, ki jim drugače govore in šepetajo ali ki celo groze s poslabšanjem prejšnjega stanja. Tako je tudi s slučajem, ki ga je sporočil prijatelj našega lista in po kateri informacijah je neki službeni gospod razlagal javno v gostilni, kako se odslej ne bo mo več smeli imenovati Slovence ali Hrvate ali Srbe, nego samo Jugoslovane. In kako je potrebno, da se Slovence ali Hrvate javne nameščence premesti v Macedonijo, Macedonci v Slovenijo itd. Takšno govorjenje je po našem mišljenju protidržavno, zato ker ni na celi stvari nič resnice, ljudi pa le poskuša begati. Takih ljudi ne poslušajte, pa naj nosijo ne vem kakšne šarže! Mi smo že v zadnji številki zapisali kraljeve besede, izrečene angleškemu publicistu, kjer je rečeno: »Tako bodo tudi Hrvati ostali Hrvati, Srbi Srbi, a Slovenci Slovenci, vsi pa bodo ponosni, da so Jugoslovani.« In pariški novinar Jules Sauerwein, ki je tudi bil pri kralju v avdienci in dolgem razgovoru in ki nedvomno tolmači samo vladarjeve nazore, piše o tem vprašanju glasom beograjske »Politike«: Edina osnova, da se ta država konsolidira, je medsebojno popuščanje. Tri plemena dopolnjujejo se medsebojno. Srbi imajo voljo, Slovenci imajo premišljeno inteligencijo, a Hrvatje občutljivost in imaginacijo. Pod uplivom različnih centrov je ta jugoslovanska rasa barvana v različnih nijansah. Pred vsem gre za to, da se od vsega tega ne napravi nekakšna Velika Srbija, ne Velika Hrvatska, nego država Jugoslavija. Nobeno od vseh treh ne more pripomoči celini, ako zanemari svoje lastne osobine. Nasprotno oni morajo te svoje posebnosti še razvijati in izpopolnjevati ter da potem od onega, kar je najbolje v njih stavijo na korist celote.« Nobene nevarnosti torej ni, da bi se kdaj zatiralo to, kar je slovensko ali hrvatsko ali srbsko in kdor vam bo takšno modrost ponujal, mu obrnite hrbet!

Trgovinska pogodba s Francijo.

Kraljevska vlada je podpisala trgovinsko pogodbo s Francijo in konvencijo o naseljevanju. Trgovinska pogodba ima 36 členov, od katerih so za kmeta najvažnejši prvi trije. V prvem členu se daje Franciji takozvano pooblaščenje največjih ugodnosti za njen uvoz v našo državo. To se pravi, vseh tistih ugodnosti, ki smo jih doslej dali katerikoli državi pri kateremkoli proizvodu, bo deležna tudi Francija pri trgovini z našo državo. Člen 2. pa znižuje carinsko uvozno tarifo v našo državo (torej našo tarifo) in sicer za žganje, peneča vina (šampanjec), sveče, zdravila, milo, parfume, orodje, stroje, svilo in drugo fino tkano ter avtomobile. Člen 3. pa osigurava našemu blagu pooblastilo največje ugodnosti, vendar se francoska uvozna carina od našega blaga v Francijo nikjer ne znižuje. Vse isto velja, kakor je razvidno iz členov 31. in 34. tudi za vse francoske kolonije.

Zaprta bivši poslanec.

Bivši radikalni poslanec Aleksić je zaprt v Italiji, kjer je »nasamaril« neke trgovce za dva in pol milijona lir. Vedno lepše stvari se čujejo o bivših »parlamentarcih«.

Protih alkoholu.

Vlada namerava uzakoniti stroge odredbe za pobijanje alkoholizma. Ministrstvo za narodno zdravje je poverilo dr. Milošu Popoviću nalogo, da sestavi načrt zakona za pobijanje alkohola. Dr. Popović v svojem načrtu predlaga, naj se z obrtnim zakonom predpiše stroga ureditev lokalov, kjer se prodaja alkohol. Na 1000 prebivalcev naj se dovoli samo ena gostilna. Določil se bo čas, kdaj se sme alkoholne pijače prodajati. Na dolg se ne sme dati nikomur pijače. Prepove naj se prodaja pijače vsem, ki niso stari še 21 let. Kjer se prodaja alkohol, ne smejo streči ženske. Kjer se zbere več ljudi skupaj, kakor na zborih, žegnanjih itd., se alkoholnih pijač ne sme točiti. V kazenskem zakonu mora biti določeno, da je pijanost obtežilna okolnost. Pijance naj se direktno kaznuje z internacijo v protialkoholne zavode. Nobeden pijanec se ne sme oženiti. Starišem, ki so notorni pijanci, se odvzemo otroci. S finančnim zakonom je treba uvesti čimvečje obdavčenje onih, ki proizvajajo alkohol. Uvedejo naj se visoke takse za gostilne, povišajo naj se takse za osebno in krajevno pravico. Visoko naj se obdavčijo kotli za kuhanje žganja. Presežek vinskih taks, ki se bodo tako dosegle, naj se uporabi za protialkoholno agitacijo. Vojakom se alkohol sploh prepove. Na železniških restavracijah smejo prodajati samo brezalkoholne pijače, mleko, čaj in kavo. Omogoči naj se tudi popolna prepoved alkohola; če v občini ena desetina prebivalcev, starih nad 18 let, glasuje za absolutno prepoved, se alkohol v občini sploh prepove.

»Beograd, Zagreb, Ljubljana«.

Minister trgovine je potrdil pravila in dovolil obstoj izvozniki družbi deželnih pridelkov, ki nosi lep in zanimiv naslov »Beograd, Zagreb, Ljubljana«.

Znižanje voznine za žito.

Vojvodinski izvozniki žitaric, ki imajo polne magacine zlasti poceni nakupljene pšenice, so zaprosili ministrstvo železnic za 50% popusta pri prevozu žitaric po naših železnicah do meje. Ministrstvo jim je voznjo znižalo za 25% izpod običajne tarife.

Nemirna Evropa.

Po svetovni vojni se je razlegla po celem svetu samo en glas: Mir! Kajti mir je podlaga za gospodarsko obnovo in za novo ureditev Evrope.

Toda vse želje po miru in po gospodarski obnovi niso mogle pomiriti razburjenih duhov evropskih narodov. Danes vidimo, da je bilo vse govorjenje o miru in o gospodarski obnovi samo pesek v oči. Danes je Evropa bolj nemirna kakor je bila celo pred vojno. Kamor se človek ozre, povsod švigajo mali plamenčki izpod žarečega pepela.

Vojne sicer še nimamo, imamo pa zato na vseh koncih in krajih silno oboroževanje. Kam mora to pripeljati, je jasno. Mi le tega ne vemo, kdaj se bo začelo. Pomorske države kakor Anglija, Amerika, Francija in Japonska ter druge pomnožujejo svoja vojna brodomlja na vso silo, po vseh orožarnah in puškarnah sveta vlivajo in kujejo noč in dan novo strelno orožje, v kemičnih fabrikah pa izdelujejo strupene pline, strašnejše kot kdaj, ki jih bodo metali zaprte v bombe letalci na vse sovražno ozemlje in ne samo na fronto.

Na drugi strani pa pretresajo Evropo večje in manjše socialne in politične revolucije. Na Španskem so se uprli oficirji diktaturi generala Primo de Rivero, na Bolgarskem poskušajo komunisti svojo srečo, na Estonskem so se uprli diktaturi predsednika Woldemarasa, v Rusiji pa se dvigajo proti vladnim boljševikom opozicijski pristaši starega revolucionarja Trockega.

se imenuje občutek, ko smo srečni.

Tako veseli smo lahko tudi tisti dan, ko se pere perilo, ako se spomnimo 7 prednosti, katere ima

Vse to so nevarna znamenja, ki kažejo na vse prej kakor na mir in na gospodarsko obnovo Evrope. Dokazujejo pa ti dogodki tudi, da se bo morala Evropa znova preurediti, če noče postati žrtev novéga, še strašnejšega klanja, kakor je bilo tisto, ki ga je doživel današnji rod.

Milijon dinarjev primanjkljaja.

Pri likvidaciji beograjske narodne skupščine je komisija ugotovila, da manjka v blagajni en milijon dinarjev. V podrobnosti bo proučila blagajniško stanje še glavna računsko kontrola. Časopisi poročajo, da so se denarna sredstva iz skupščinske blagajne razmetavala brez kontrole in v razne strankarske svrhe. Vladajoče stranke so iz te blagajne pridno črpale in plačevale svoje pristaše, ki so prihajali v Beograd. Posebno navdušena je bila za to blagajno bivša SLS, kar je tudi menda iz zapisnikov in potrdil razvidno. Najbolj pa vsa javnost obsoja dejstvo, da so si bivši poslanci dali izplačati dnevnice za mesec december, ko ni bilo nobene seje in za cel mesec januar, ko parlament sploh ni več delal in ko je bil že 6. januarja razpuščen. Vsota za december in januar, za katere mesece so si dali bivši gospodje poslanci vladajočih strank izplačati dnevnice, znaša preko 4 milijone dinarjev. Vsa poštena javnost misli, da se morajo dnevnice najmanj za januar nazaj izterjati, ker je bila država očitno oškodovana. Vlada tudi že o tem razmišlja.

Novi predpisi za uradništvo. Ministrski predsednik Peter Živković je izdal te dni nove predpise za celokupno državno uradništvo. Predpisi se tičejo prvič delovnega časa. Vsi uradi morajo uradovati dopoldne in popoldne. Potem je odrejeno, katere praznike smejo uradniki praznovati; poleg Božiča in Velike noči samo še Sv. Rešnje Telo in Vsi sveti. Tretja odredba prepoveduje piti črno kavo po uradih.

Nov zakon. Kralj je podpisal zakon o vrhovnem zakonodajnem svetu pri pravosodnem ministrstvu. Svet ima nalogo, da s strokovne in pravne strani pregledava in presoja zakonske načrte, uredbe in pravilnike z zakonsko močjo, ki jih izdelajo posamezna ministrstva. Predsednik zakonodajnega sveta bo stalen referent ministrskega predsednika.

Izseljevanje v Ameriko.

Znano je, kako se Amerika po vojni brani naseljencev. Čim je pred vojsko pazila samo na to, da tja niso prihajali očesno ali spolno bolni ljudje, plešci in osetni slabiči, zdravih in močnih pa se ni branila, pa čeprav so bili nepismeni, dela zdaj vse mogoče ovire vseljevanju. Že nekaj let je v veljavi za vsako evropsko državo določena kvota (odrejeno število) in kadar je dotična kvota izčrpana, je naseljevanje ustavljeno do prihodnjega 1. julija. Za našo državo je bila že več let zapored določena kvota na letnih 624 oseb. To število je bilo silno majhno in je bilo posledica tistega nesrečnega pojmovanja naših ljudi, ki so se vseljevali v Ameriko v letih 1890 do 1900. Takratni naši predniki so se v Združenih državah javljali ne kot Slovenci ali Hrvatje, nego kot Avstrijci. I am Austrian! In so na to še bili ponosni. In na podlagi takratnih številk je vlada Združenih držav določila tudi kvoto za današnje čase in je zato tako silno majhna, nemška Avstrija pa ima zato mnogo večjo. In še teh 624 dovoljenj niso polno razdelili med prošnike, nego so jih vedno nekoliko rezervirali za naše državljane, bivačice v sosednih državah. Če je k temu prišla še protekcija, politična korupcija in druge nepriklone strankarsko-upravnega sistema, potem je razumljivo, da je bil malo kdo tako srečen, da je smel v zadnjih letih v severno Ameriko. Zdaj pa poročajo, da se bo vseljevanje v Unijo še bolj utesnilo. Naseljevalni odsek v glavnem mestu Združenih držav je imel te dni šejo in so se sprejeli tam taki predlogi. Dosedanje kvote bodo še znižane in iz nekaterih evropskih držav bo vseljevanje sploh zabranjeno. Nadalje se bavi ta odsek v Washingtonu tudi z mislijo, kako bi izgnali domov nadležne tujce. Predvsem pijance, potem pa tudi tiste, ki so bili že večkrat kaznovani. Pa tudi iz Kanade prihajajo poročila, da bodo omejili vseljevanje, v Avstraliji pa so tujcem zabranili delo po tovarnah in dokler ne pridobi državljanstva in ne obvlada popolnoma angleščine, jih pošiljajo le v gozdove ali pa v pristanišča. — Kakor vse kaže, bo izseljevanje kmalu na vse strani onemogočeno.

Prezident Hoover.

Največji ponos vsakega pravega Amerikanca je pač, da vsak polnoleten in polnopraven državljan s svojim glasom odloča, kdo bo stal na čelu države kot vladar za bodoče štiri leta. Vsako četrto leto se vrše po ameriški ustavi prvi tork v novembru v Zedinjenih državah volitve elektorjev ali volilnih mož, ki potem izvolijo prezidenta najbogatejši in gospodarsko najtrdnější republiki na svetu. — 4. marca prihodnjega leta pa nastopi svoje mesto ter se vseli v »belo hišo« v glavnem mestu Washingtonu. Ker more postati vladar v tej obljubljeni deželi samo oni, ki dobi večino glasov, zato je vsak prezident lahko samo po volji naroda. In ker obstoji to dejstvo, zato pa imajo Amerikanci svojega prezidenta tako silno radi. V njem gledajo posebljenega samega sebe. Noben vladar na svetu ni tako oboževan in ljubljen, kakor prezident unije in to čisto naravno. Saj je človek iz njihove srede in samo po njihovi volji. Zato tudi vedo, da bo spoštoval samo njihovo voljo in se ravnal po nji. Vse pojde vsa štiri leta, kakor je predpisano že od 4. julija 1776. in kakor si je prezident izdelal delovni program, predno je zaprosil za zaupanje narod. To ljubezen do svojega prezidenta pravi Amerikanec včasih tudi pretirava, tako, da se dozdeva semintja nam Evropejcem že otročje. Vse hočejo znati o njem, vse povišujejo in vse jim je najlepše, najpopolnejše. O vsakem bivšem prezidentu je v ameriškem narodu polno anekdot, kakor pri nas Slovencih o življenju svetnikov. Najbolj znane so o prvem predsedniku Washingtonu, potem Monroe, o Lincolnu, Grantu,

Mc Kinleyu, Teddy Roseweltu, Wilsonu. In tudi sedanj, odnosno bodoči prezident, ki bo svoje mesto šele nastopil 4. marca, živi med ameriškim narodom že v sto in sto pripovedkah. Te dni je bil vprašan od iznajdljivega ameriškega novinarja, naj pove kakšno dobro šalo, ker bi ga tudi od te strani radi poznali njegovi oboževalci. In prezident Herbert Hoover (beri Huver) je takoj ustregel ter pripovedoval:

»Najboljšo šalo, kar jih znam, sem doživel sam, dasi pravzaprav ni šala, vendar se v življenju nisem še nikoli tako smejal ko takrat. Za časa svetovne vojne sem moral mnogokrat potovati iz Holandije v London. (Takrat je bil prehranjevalni komisar in se je moral brigati tudi za vse potreščine vojske.) Vožnja ni bila posebno prijetna in zabavna, ker se je bilo vsak hip bati, da trčimo ob plavajočo mino ali pa nas torpedira in požene v zrak nemška podmornica. Potovali smo vedno podnevi, toda vkreati se je bilo treba že na predvečer, ker je ladja zgodaj zjutraj odplula. Vsaka vožnja je trajala kaj malega s prenočevanjem v pristanišču nad štiriindvajset ur. Zato sem imel navado, da sem vse račune: za zajutrek, kosilo in večerjo poravnal zvečer, predno sem odšel z ladje. Natakariji so me poznali in je bilo vse v redu. Nekoč pa je prišel nov natakarij, ki ni vedel za mojo navado. Ko sem mu pri prvem računu rekel, naj spravi račun in da bom vse tri poravnal skupno zvečer, me je sprva le debelo gledal. Ko sem mislil, da me ne razume, sem mu moje besede ponovil. Kar naenkrat pa mi zakriči ves razburjen: »Pa gospod, mi imamo naročilo, da takoj vse zneske izterjamo, ker radi min in torpedov lahko vsak hip zletimo v zrak!«

Za pomožnega škofa

Ljubljanskemu škofu dr. Jegliču, ki bo kmalu dosegel visoko starost 80 let, je določen dr. Rožman, ki velja za pristaša takozvane »borbene« ali politične struje v katoliški cerkvi. Dr. Mihael Opeka, ki velja za pristaša pomirjljive in nepolitične struje, je ostal v manjšini.

DOPISI.

Iz Žabnice. Bližajo se redni letni občni zbori tukajšnjih zadrug. Ni zadosti, da ste člani, kateri med letom vse dolžnosti in obveze natančno napram svojim zadrugam izpolnjujete, dolžnost vaša je, da se redno udeležujete tudi letnih občnih zborov polnoštevilno. Pripeljite s seboj tudi vaše prijatelje in sosede nečlane, ki še dvomijo o delovanju pred leti nastalih zadrug in ki nečejo ali ne marajo spoznati pravega pomena združenega kmeta. Na občnem zboru boste slišali nastale stroške in dohodke celega leta, prečitano vam bo tudi revizijsko poročilo ob zaključku leta, katerega izvede g. revizor Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani, o delu tukajšnjih zadrug. Uverjen sem, da bo vsaka izmed zadrug izkazovala nekaj prebitka poleg vseh ugodnosti, ki jih nudijo med letom svojim članom. Ne mislim s tem pohvaliti odborov tukajšnjih zadrug, ker sem prepričan, da volitve v odbor niso bile tako posrečene, da bi bili izvoljeni izmed dveh najbistroumnejši. Ravno zato vas še prav posebno vabim, udeležujte se občnih zborov polnoštevilno in da tudi tisti, ki ste druga leta med vršočim se občnim zborom sedeli doma pri peči ter vaše morebitne pa-

Naročnina Kmetskemu listu znaša za celo leto 30 dinarjev. Če je še niste poravnali, storite to čim preje, da se vam pošiljatev lista ne ustavi.

metne predloge sami zase pridržali, pridite tudi vi in predlagajte odločno, ne oziraje se na levó ne na desno. Naj izgine od vas enkrat za vselej izgovor: »saj je vseeno, če mene ni.« To je malomarnost vsakega zadrugnika, katero moramo preboleti. Ni želeti, da bi se slišalo od člana, ki je bil na občnem zboru navzoč, par tednov kasneje: »pa to bi bil jaz predlagal«. Res, pameten predlog, kateri se pozneje ni mogel upoštevati. V spominu mi je predlog člana neke zadruge, katerega so v začetku skoro vsi zavrnil. Imel je pa tako dobro stran, prodrl je z njim in pridobil med letom zadrugi mnogo članov in napravil se je red že med bivšimi člani. Zato ponavljam, izven odborov ste možje, ki znate pravilno presojati zadeve tukajšnjega združništva. Udeležujte se občnih zborov vsi do zadnjega, pripeljite vse tiste, ki so še polni duha sebičnosti, oznanujte jim moč združenega kmeta, spomnite jih na pregovor, katerega smo čuli še v šolskih klopih: »Sloga jači, nesloga tlači.« — Zadrugar.

Moravska dolina. Že dolgo se ni nihče oglasil iz našega kraja. Sicer se pa tudi ni zgodilo ničesar posebnega. Vendar pa moramo beležiti par važnih gospodarskih vprašanj, ki se tičejo posebno južne strani naše doline, katere prebivalci živimo kakor odrezani od sveta. Da je to resnično, te vabim, dragi prijatelj, če še nisi bil na Vrhpolju, pridi v to prijazno in mično vasico, sprejet boš gostoljubno, in ko se po trudapolni hoji okrepeš, stopiva še v Stegne in v obe Javoršci. Videl boš, da je kraj lep in prijazen, toda čudil se boš, kako mi občujemo z ostalim svetom, ki nimamo nikjer poštenega izhoda, na eni strani visok hrib — na drugi globok graben. Ljudje, tu se bo treba zganiti. Pota temeljito popraviti. Most čez graben ali pa cesto čez hrib, če bomo hoteli naš les, katerega je še precej, vnovčiti tako, da bo res kaj zadel in da nas ne bo sram pred tujcem, če nas kdaj kateri obiše. Enako na slabem smo tudi z vodo. Sicer imamo več studencev z dobro pitno vodo, toda ker so precej oddaljeni od vasi, trpijo ljudje radi vode, da je groza. Če bi se napravil nekje primeren rezervoar in bi se voda speljala v posamezne vasi, ne bi ob nobeni suši zmanjkalo vode. Koliko manj trpljenja, koliko časa bi se prihranilo, bilo bi tudi v higijeničnem oziru velikega pomena. Može, na delo! Podpirajmo eden drugega. V slogi je moč, kajti skrajni čas bi bil, da se oprimemo teh za nas zelo važnih stvari. To bi bilo za naše telesne potrebe. Duševne tolažbe pa si iščemo v naši ljubki cerkvi sv. Petra in Pavla na Vrhpolju, kjer imamo nameščene stalnega duhovnika, za katerega je gmotno precej dobro preskrbljeno, pa kakor da nam hoče biti usoda že v vsem nemila, leži naš duhovnik že celo zimo bolan. Verniki pa brez redne službe božje in šolska mladež brez kateheta. Nam se g. duhovnik smili, kajti hudo je, če je človek bolan, ali kakor mi še dobro vemo, kako se je včasih ob raznih prilikah poudarjalo, da je vera v nevarnosti, bi se moralo poskrbeti za slučaj boleznih duhovnika za rednega namestnika, šele tedaj bomo vedeli, da gre res za vero — ne pa za biro, kakor pravijo.

Radomlje. Pretečeno leto smo imeli kar dva požara, kojih posledica je bila, da sta upepelila vsakokrat po eno gospodarsko poslopje z orodjem, v enem slučaju celo s prašiči vred. Obakrat je bila podana nevarnost, da se požar razširi na sosedne stavbe. Slučaju sreče, oziroma mirnosti vetra ter gasilnemu društvu v Duplici je pripisati, da se je požar mogel lokalizirati in mu preprečiti nadaljnje škodaželjno upropaščujoče delo. Obakrat, kot že povedano, se je dupliška požarna bramba s svojo novo motorno brizgalno pokazala, da je kos temu nevarnemu jemalcu tuje lastnine. Nas domačine pa je vedno požar našel nepripravljene in bili smo vsikdar navezani

na pomoč od drugih, ki naj od kje pride. Da se v bodoče moremo obvarovati in drugemu eventualno pomagati, smo v vsodbudo gorenjega dejstva ustanovili pretečeno nedeljo ob navzočnosti skoro celokupnega moškega spola Radomlčanov svoje gasilno društvo izvoliti njem na čelo župana g. Paulina. Izvoljene osebe nam dajo zadostno garancijo, da se bo novoustanovljeno društvo moglo zadostno razviti in v slučaju potrebe res biti pomočnik, oziroma rešitelj vsakogar tako ljubljenega doma. Želeč, da bi novo društvo bilo čimprej v stanju pripravljenosti, a nikdar ali vsaj redko v izvrševanju svojih dolžnosti, jim kličemo: Le tako naprej!
—In.

Pisma iz Kanade.

Dragi čitatelji in čitateljice Kmetskega lista! Že je minulo nekaj mesecev, kar smo se prvič javili iz naše severne Kanade. Zato sem vzel zopet čas, da ponovno javim v našem dragem Kmetskem listu kako smo preživeli letni čas in sedaj, ko nastopa zima. Poleti smo se mujali iz province v provinco in iskali večjega zaslužka. Zaslužilo se je, ker je dela toliko, da delavec primanjkuje. Tako je bilo poleti. A prišla je zima. Ta doba je pa za Kanado nekaj posebnega. Zima je takšna v provinci Alberti, da je narod dvajset let ne pomni, namreč da bi bila tako ugodna in mila. Že dostikrat sem rekel, da če bi prej prišel v Kanado, tem toplejše bi bilo, kakor v domovini v Beli Krajini. No, posebnost zimske dobe je to, da celo zimo lušno ležimo, ker ni dela in čakamo južne pomladi, ko bomo začeli — Jovo na novo.

Dragi čitatelji! Predpustni je čas, čas zabave in ženitve. Kako ga bomo žagali? Deklet domačih tukaj ni, da bi se ženili, župnikov slovenskih ni, da bi nas oklicat šli. Oh, kaj nam je storiti? — Nič. Mislimo v duhu na naša nežna, zala dolenjska dekleta, ki žive pod visokimi Gorjanci, o katerih imamo vedno dosti spominov. Koliko nas je tu v Kanadi čvrstih in krepkih fantov Slovencev, ki hrenimo po Vam — in obratno? Koliko Vas je v domovini osamelih, ki Vam bo ta presneti predpustni čas kakor postni čas. Težko je za Vas, dekleta, ki se starate doma, če bi pa bila v Kanadi, bi Vas predpustni čas vse zakonski jarem objarmil. Kaj čakate v domovini? Pri-

dite sem, odtrgajte se od doma in ne čakajte, da bi šle v Kanado, ko bo morje zamrznilo. In Vi, fantje, ki komaj čakate, da bi prišel pustni dan, da bi vlekli dekletom pod okno ploh in celega ženina v slami. Vi ne veste koliko srčnega gorja s tem povzročite.

Dragi prijatelji! Božične praznike smo preživeli v tujini. Kakšni so bili. Vam ne morem na dolgo popisavati. Prišli smo v leto devetindvajseto, v katerem prosimo Boga, da bi nam bil milostljiv. Naj izlije na nas blagoslov svoj, da bi bilo boljše kot pretečeno, ki ni bilo nič prida.

Pozdravljam vas, dragi Slovenci, v imenu vseh tukaj v tujini živečih Slovencev. Uživate drago, rodno vašo zemljo, branite jo do zadnje svoje moči. Nikakor ne pustite krvoločne zveri, da bi se širile in uživale njene plodove. Grom naj zadene vsakogar, kateri ji ni zvest.

Predragi! Hočem končati svoje pismo, ker je že enajsta ura zvečer in je treba k počitku.

Še enkrat pozdravljamo nižje podpisani vsa slovenska dekleta, posebno Belokranjice izpod Gorjancev doma in vas, ostali fantje, ki ste še doma, in vse, ki boste čitali ta list. Bog vas poživi še mnoga leta. Na svidenje! — Mis. Matjaš Filipich, soproga Ana Filipich, doma od Ljutomera, Martin Videtich, Martin Gršič, Dolenjsko pod Gorjanci.

* * *

Windsor, Canada, dne 30. decembra 1928. Po dolgem času se zopet oglasim. Ne vem mnogo novega. Pač pa zasledujem politiko v stari domovini. Tukajšnje razmere glede dela so sedaj pozimi slabe. Le nekoliko Slovencev dela. Drugi »štapaajo« in čakajo na spomlad. Je to običajno, da se po industrijskih krajih dela le v letnem času. Prične se v marcu ali aprilu in traja do oktobra. Prihodnje leto bo pa dovolj dela. Tukaj se grade velikanske tovarne za avtomobile poleg že obstoječih. Družba Chrysler gradi tovarno, ki bo enaka Fordovi, v kateri dela v polnem obratu nad 10 tisoč mož. Razvoj te industrije je velikanski. Dnevna plača navadnega delavca 3, 4, do 7 dolarjev. Sedaj na zimo nas je zapustilo mnogo rojakov ter so šli na sever, kjer so jame, ker tam je tudi pozimi delo. Le da je bolj nevarno. Nekateri so šli tudi v bush (šumo). Kadar se bo pa začelo tukaj delati, bodo zopet prišli, kot pri nas ptice selivke. Imamo

tukaj organizacijo društvo S. N. P. J. Mislim,, da šteje 61 članov. Pevsko društvo »Lira« pa nekako počiva. Tudi več slovenskih družin je že tu. Gori navedena društva tudi večkrat priredijo kako zabavo. Imamo pa tudi kino, ki ga obiskujemo, kajti kinematografi so najbolj priljubljeni širom Kanade in Amerike tudi med domačini. Pevsko društvo »Lira« ima tudi knjižnico, da zajemamo tudi po tem duševnem hranilu. Čitamo ameriški dnevnik »Glas Naroda«, pa tudi druge liste kot »Prosveta« itd. Še celo iz starega kraja dobimo liste v roke. Moja žena mi je pisala med drugim tudi to-le: »Ko nisem Milice pustila k maši, je jokala in rekla: »G. kaplan so rekli, ako nas k maši ne pustiš, te bodo zaprli.« Vemo prav dobro, da se vrši neke vrste inkvizicija. Da bi pa g. kaplan očiten teror izvajal, to pa presega že vse meje. Kdo pa je odgovoren za svoje otroke? Nikdo drugi kot oče in mati. Dobra mati zna na vsak način boljše presojati, kdaj je otroka za pustiti k maši ali v šolo. Posebno iz Dvorske vasi v Vel. Lašče G. kaplan, ali ne veste, da ste v moški dobi, pa se še branite hoditi poučevati v šolo v Dvorsko vas radi prenapornega pota. A otrok — hočeš nočeš moraš! Oglejte si komisijo, ki se je vršila 15. marca 1926 v Dvorski vasi glede šole. Pa si jo raztolmačite po krščanskih načelih. Pa boste rekli v prihodnje: »Ubogi, nedolžni otrok, ostani doma, da se eventuelno ne prehladiš, kajti nosil bi lahko posledice kot n. pr. Ivanc Marija iz Dvorske vasi, ki je zaradi težavne poti upropaščena za vse življenje. Šli bi tudi Vi, g. kaplan, do svojega kolego župnika Škulja, pa bi mu rekli: »Čemu je bilo treba, da se je pouk v Dvorski vasi ukinitil?« Nek izrek se glasi: »Božji mlini meljejo počasi, a sigurno.«

Ti pa, stari poštenjak »Kmetski list«, razlagaj naprej med ubogim ljudstvom edino rešilno kmetsko misel. Utruj jih k zavesti, da je kmet steber. In ta steber drži, če hoče, samo to, kar je njemu v korist. — Pozdravljeni vsi pristaši slovenskega kmetskega gibanja širom domovine. Pozdravljeni, tovariši, iz vse okolice velikolaške. Pozdravljeni nikdar upogljivi Dvorjanci. Pozdravljen tovariš naš Ivan Pucelj, do svidenja! — J. Marolt, Matija Modic, Tone in Lojze Centa in ostali Windsorčani.

PODLISTEK

Nace Mihevc:

Kriva prisega ali

pravica je vendar le zmagala.

Prisega je sveto dejanje, s katerim kljče človek Boga na pomoč. Kdor po krivem priseže, izgubi, če ga zasačijo, dušni blagor in je obsojen tudi v večletno ječo. Ljudje prisegajo pred sodiščem, kadar so zaslišani za pričo. Rekruti prisegajo pri vojaki. Ko smo med svetovno vojsko služili avstrijskega cesarja, smo prisegli vsake tri mesece, ker so se avstrijski generali bali, da je naša prisega izgubila svojo moč.

Sedaj Vam pa hočem povedati eno resnično zgodbo, ko je kljub krivim prisegam, vendar le pravica zmagala.

V vrhniškem okraju se nahajate vasi Borovnica in Stara Vrhnika. Borovničarji so znani pod imenom Coklarji, Starovrhničani pa Povšarji in to so dandanes najmiroljubnejši ljudje, ki se danes nič ne pravdajo. Če pride do kakega prepira zaradi kokeši ali pa če eden ali drugi zakosi travo čez mejnik, opravijo to med seboj in ne hodijo iskati pomoči k sodniku na Vrhniko.

Ampak včasih ni bilo tako. Pred približno petdesetimi leti je živel v Borovnici Janez Čmernak. Bil je velik skopuh, grabež in oduh. Bil je tako skop, da je na grobu svoje lastne matere posejal deteljo, da ne bo zemlja v nič šla. Ko je ležal na smrtni postelji in so mu držali prižgano svečo je s svojimi zadnjimi močmi upihnil svečo, češ, da je škoda sveče...

Janez Čmernak se ni plašil niti najemati krivoprisežnikov, če je mogel s tem doseči kako korist. Enkrat si je kar na lepem izmislil, da je posodil Lovrencu Mrlaku tri mernike prosa. Kar na lepem ga je eno nedeljo pred farno cerkvijo sv. Pavla po jutranji maši trdo prijel, kedaj mu bo vrnil že tiste tri mernike prosa in to pred vsemi možmi. Lovrenc Mrlak je usta na široko odprl in se je čudil, od kedaj mu dolguje tri mernike prosa. Janez Čmernak ga je pa pred vsemi ljudmi ozmerjal za berača in goljufa in mu je zagrozil, da ima priče in da ga bo tožil, če mu tekom enega tedna ne vrne prosa.

Res je Lovrenc Mrlak dobil od sodnije na Vrhniki čez kakih deset dni mali pečat, da se oglasi na uradni dan v sredo zaradi treh mernikov prosa pri sodišču.

Na uradni dan se zglasita pred sodnikom na Vrhniki Janez Čmernak in Lovrenc Mrlak. Takrat je bil za sodnika na Vrhniki Jurij Štrucelj, moder mož, le z ljudmi je bil malo grob. Bil je pa tudi velik lovec in pred njim ni bil varen življenja nobeden zajec v vrhni-

škem okraju in še v devetih farah izven vrhniškega okraja. Sploh je bil sodnik Štrucelj, ki je pa že pred štiridesetimi leti umrl, dober človek in mu Bog daj vse dobro, kjer je že, v nebesih ali pa v peklu.

Pred tem sodnikom sta se torej znašla Janez Čmernak in Lovrenc Mrlak. Janez Čmernak je povedal, da je Lovrencu Mrlaku lansko jesen o sv. Lukežu zares posodil tri mernike prosa in da ima za to tri priče, ki so pripravljene vsak čas na to, če je treba, devetkrat priseči. Res je imenoval za priče tri klateže in lenuhe. Lovrenc Mrlak je sveto za-trjeval, da mu Čmernak nobenega prosa ni posodil. Ker se nista mogla pobotati, je sodnik vzel tožbo na zapisnik in je na prihodnji petek razpisal obravnavo.

Ves žalosten se je vračal Lovrenc Mrlak na Staro Vrhniko in ni vedel, kaj bi storil. V Podlipi je takrat živel devetdesetletni pošten starček, ki je prišel v svojem življenju daleč po svetu na okrog in so se ljudje obračali na njega za svet. Tudi Lovrenc Mrlak se je podal k njemu in mu je potožil, kako ga hoče Janez Čmernak po krivici pripraviti ob tri mernike prosa. Modri starček mu je pa dejal: »Klateži, ki jih je Čmernak dal za pričo, bodo gotovo po krivem prisegli, da ti je Čmernak zares posodil tri mernike prosa. Dve krivi priči lahko človeka na vislice spravijo, kaj šele ob tri mernike prosa.« Rekel mu je, da mu verjame, da mu Čmernak ni posodil treh mernikov prosa, da bo pa vendar le pravdo izgubil, če

MLADINSKI VESTNIK

Sv. Jurij ob Ščavnici. Društvo kmetijskih fantov in deklet je priredilo dvanajstdneven prikrojevalni tečaj pod vodstvom učiteljice gđe. Marice Skočirjeve iz Ljubljane. Tečaja se je udeležilo petnajst učenk, med njimi že poročene žene. Kurz je pokazal, kako potrebno je izobraziti kmetijsko dekle v prikrojevalni stroki. Uspeh istega je nad vse hvalen. Na zadnji večer se je vršil voditeljici na čast poslovilni večer v polnem prijateljstvu in intimnem razpoloženju. Društvo se najtopleje zahvaljuje gđe. Skočirjevi za njeno požrtvovalnost in potrpežljivost, želeč ji, da nadaljuje začeto delo med priprostimi kmetijskim ljudstvom po vseh krajih naše ožje domovine. S tem bo storila veliko delo kmetu, za katerega ji hvaležnost ne bo izostala. Enaka hvala jurjevski posojilnici, posebno upravitelju g. Ivajnsiču za veliko denarno pomoč pri kritju stroškov prikrojevalnega tečaja. — U.

NOVICE.

Nj. Vel. kralj pride za dalj časa v Zagreb. Pretekli ponedeljek je bil v avdijenci pri kralju zagrebški župan dr. Srkulj. Po avdijenci je izjavil dr. Srkulj novinarjem, da bo Nj. Vel. kralj prišel v doglednem času za dalj časa v Zagreb.

Dr. Pitamic poslanik v Vašingtonu. Iz Beograda poročajo, da je za poslanika v Združenih državah severne Amerike imenovan dr. Leonid Pitamic, vseučiliški profesor v Ljubljani. Dr. Pitamic je rojen v Postojni leta 1885. Bil je preje profesor na univerzi v Černovicah. Od tam je prišel v Ljubljano. Slovenci v Združenih državah, bodo gotovo z veseljem pozdravili svojega rojaka na tako odličnem mestu.

G. Ivo Sancin, predsednik Kmetijske družbe za Slovenijo, je odšel pretekli ponedeljek v Beograd v važnih poslih, ki zadevajo interese slovenskega kmeta.

Smrt slovenskega pisatelja. Preteklo nedeljo je umrl v Ljubljani slovenski pisatelj Milan Pugelj.

Umril je v Višnji gori tamošnji župnik duh. svetnik Konrad Texter.

Polovico ministrstev v eni palači. V Beogradu dovršavajo zadnja dela na ogromni palači, ki bo obsegala nad 500 sob. V njo se bodo prihodnje dni vselila naslednja ministrstva: šume in rude dobi 75 sob, poljedelstvo dobi 80 sob, trgovina in industrija 60 sob, notranje ministrstvo 110 sob, agrarna reforma 45 sob, ministrsko predsedstvo 10 sob. Ostalih 100 sob bo dodeljenih še enemu izmed ostalih ministrstev.

ne bo dobil prič, ki bodo pod prisego potrdile, da je on Čmernaku proso vrnil...

Prihodnji petek se je vršila obravnava. Sodnik je najprej zaprisegel in zaslišal tri priče, katere je pripeljal Čmernak seboj. Vsi trije so kakor en mož pod prisego potrdili, da je res Čmernak Mrlaku posodil tri mernike prosa.

Nato se je pa oglasil Mrlak in reče, da je on s seboj pripeljal štiri priče, ki lahko potrdijo, da je Čmernaku proso vrnil. Sodnik je res poklical priče v dvorano in so res vsi štirje potrdili pod prisego, da je ob njihovi navzočnosti letos ob sv. Juriju proso vrnil.

Sodnik je nato razsodil sodbo, da se tožba Čmernaka zavrne. Rekel je, da je sicer po treh pričah dokazano, da je Čmernak res posodil Mrlaku tri mernike prosa, da je pa Mrlak Čmernaku proso vrnil.

Tako je prišla vendar le pravica do svoje veljave, čeprav je bilo za njo potrebno sedem krivih priseg.

Smrt pod snegom. V polhovgrajskih hribih je zametlo nad 2 m visoko snega. Vse ceste in pota so bile zasnežene in hoja in vožnja onemogočena. Zato sta posestnikov sin kmeta Juština in njegov hlapec na Studenčnici vpregla konja in snežni plug ter hotela zorati pot do Ločnice. Ko sta že preorala do doline, se je nenadoma utrgal velik plaz snega, ki je pokril konja in fanta 2 m visoko. Hlapec je odskočil in se rešil. Hitel je do vaščanov po pomoč. Toda bilo je že prepozno. Justinovega sina in konja so mrtva potegnili iz snega.

Plaz zasul tri mlade fante. V Bohinju v takozvanem Srnjakovem grabnu je preteklo sredo zasul ogromen plaz snega tri mlade fante, ki so šli tačas po Srnjakovem grabnu. Franc Kemperle, star 18 let, se je komaj izkopal iz snega, a je že po par sto korakov omagal in zmrznil v snegu. Našel ga je lovski čuvaj. Orožniška patrolja, ki je odhitela na pomoč, je tri dni nepretrgoma odkopavala sneg, da je prišla še do ostalih dveh mladeničev, ki sta bila tudi zadušena in zmrznjena. Vse tri so pokopali v Bohinjski Bistrici.

Sokolske in orlovske organizacije v Jugoslaviji se bodo, kakor poroča časopis »Jugoslovenski Lloyd«, kmalu združile v enotno nacionalistično Zvezo.

Tedenski koledar.

- 10. februarja, nedelja: Šolastika.
- 11. februarja, ponedeljek: Deziderij.
- 12. februarja, torek: Pust. Evhal.
- 13. februarja, sreda: Pepelnica.
- 14. februarja, četrtek: Valentin.
- 15. februarja, petek: Faustin.
- 16. februarja, sobota: Julijana.

Sejmi:

- 10. februarja: Sv. Jurij ob juž. žel., Murska Sobota.
- 12. februarja: Motnik, Kamnik.
- 14. februarja: Dob. Št. Lambert, Dobrova, Žerovnica, Semič, Brežice, Ponikva, Središče, Žalec, Sevnica, Velenje.
- 16. februarja: Buče, Vreńska gorica.

Valute.

Dati moramo za:

1 nemško marko	Din	13-51
1 švicarski frank	Din	10-94
1 avstrijski šiling	Din	8—
1 angleški funt	Din	276-28
1 ameriški dolar	Din	56-76
1 francoski frank	Din	2-22
1 češkoslovaško krono	Din	1-68
1 italijansko liro	Din	2-98

Denar naložite

najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

Kmetijski hranilni in posojilni dom v Ljubljani

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po 6%, proti trimesečni odpovedi po 7 1/2% brez odbitka davka na rento.

STANJE VLOG NAD DIN 20.000.000—

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog.

Podružnica v MARIBORU

Slomškov trg 3, prtlj., poleg Stolne cerkve.

Sneg in mraz traja še vedno po vsej državi. Na liški progi, ki veže Dalmacijo z zaledjem, je že cel teden promet prekinjen vsled snežnih zametov. Nekateri hercegovske in črnogorske vasi so popolnoma odrezane od sveta. Kakšno je v njih stanje ljudi, nihče ne ve. Mraz je rasel od Svečnice naprej in dosegel po nekaterih krajih 25, pa tudi 28 stopinj pod ničlo. Kaj takega najstarejši ljudje še ne pomnijo. Po gozdih poka drevje, kakor na fronti. Posebno trpi hrast in kostanj. Tudi ptiči in divjačina je težko prizadeta in je mnogo ne bo dočakalo pomladi.

Koliko znašajo kovinske podlage. Zlate rezerve emisijskih bank v posameznih državah znašajo: Amerika 781 milijonov funtov, Britanija 250, Francija 257, Nemčija 134, Španija 101, Italija 77 milijonov funtov (en funt je 257 dinarjev).

Podjeten frančiškan. Te dni se vrši v Zagrebu sodna obravnava proti bivšemu frančiškanku Franju Markoviću in njegovemu očetu, ki sta goljufala s ponarejenimi ameriškanskimi čeki.

Radi zemljišča smrt in zapór. V vasi Veliki Groduši pri Petrinji živita na enem posestvu brata Ranič, na drugem sosednem posestvu pa brata Glodf. Stalno so se prepirali med sabo radi zemljišča. Te dni so se zopet sprli in stepli. Potegnili so nože in bitka je tako dolgo trajala, da je na vsaki strani ostal po en brat mrtev, a ostala dva so orožniki aretirali.

Ciganka in »sveta vodica«. V Subotici so pretekli teden aretirali ciganko Ivano Kovič, katera se je pečala z raznovrstnimi coprnjami, prorokovanjem in »zdravljenjem« vseh vrst bolezni. Kot zdravilo je prodajala male stekleničice »svete vodice«, kar ji je donosalo imenitne dohodke. Po eno steklenico tega zdravila je prodajala po 200 do 300 dinarjev. Na tej »sveti vodici« je samo v zadnjih mesecih zaslužila nad 6000 Din. Bila je daleč naokrog znana in lahkoverno ljudstvo je kar drvelo k njej. Bila je omožena. Mož je živel kot baron. Nič ni delal, lepo oblečen je postopal od hotela do hotela, od gostilne do gostilne. Toda smola jima je bila za petami. Kajti te dni jo je neka bogata kmetica ovadila. Ker že par let poročena ni imela otrok, se je obrnila kmetica na Ivanko za pomoč. Ivanka ji je takoj namešala raznih praškov in priložila steklenico »nebeške vodice«. Za vse to je zahtevala ciganka 10.000 dinarjev. Kmetica ji je 5000 takoj izplačala, a ostalih 5000 ji je ostala na krajši čas dolžna. Pričela je jemati praške in vse porabila, a otrok ni bilo. Popila je tudi vso »nebeško vodico«, a poroda in otrok ni in ni. Tedaj je uvidela, da je vse skupaj grda sleparija, pa je ovadila ciganko. Sedaj bodo sodniki njo zdravili z ričetom in postom.

Poskušen prevrat na Bolgarskem. Policija je odkrila velikanske količine eksplozivnih snovi v skladiščih železniške postaje Gornje Orehovice, kateri je bil namenjen za vsa bolgarska mesta. Niso še mogli ugotoviti, odkod so bila streliva odposlana, ker so bila v zabojih pakirana in na njih označba: milo. Policija je zaplenila vse vagone, v katerih so se nahajali »milni« zaboji. Istočasno je bilo aretiranih okrog sto oseb, osumljenih, da so hoteli pognati v znak vse važne proge in med tem izvršiti prevrat v Sofiji, da bi na ta način ne mogla vlada koncentrirati vojaških čet. Oblasti z vso naglico zasledujejo zadevo.

V Afganistanu se koljejo, požigajo, ropajo naprej. Medsebojno sprta plemena se takega divjega stanja vesele. Te dni je postalo plen razbojniških vojakov glavno afganistansko mesto Kabul. Vse trgovine in magacine inozemskih trgovcev so izropali vojaki Bahai Sakao, sedanjega kralja. Bivši kralj Aman Ulah je zbral čete svojih vernih plemen in napreduje ž njimi proti Kabulu.

Demisija predsednika češkoslovaške vlade. Predsednik ministrskega sveta Anton Švehla je 1. februarja podal ostavko, mesto njega je prevzel to mesto dosedanji minister za narodno obrambo Udržal.

Kakor znano, je bivši ministrski predsednik in predsednik češke kmetijske stranke že par let tako bolan, da ni mogel izvrševati svojih poslov. Tudi novi ministrski predsednik je član kmetijske stranke.

Težka železniška nesreča v Nemčiji. Dne 30. januarja sta trčila skupaj pri Regensburgu dunajski brzi in neki tovorni vlak. Udarec je bil tako močan, da se je zdrbilo 5 vagonov tovrnega vlaka in en vagon brzovlaka. Štiri osebe so bile mrtve, deset pa težko ranjenih. Nesrečo je zakrivil strojevodja brzovlaka, ker ni pazil na znamenje »stoj«.

Delo blazneža. V Jaroslavovu na Poljskem je policija prijela moža, ki je nosil majhno ročno torbico, iz katere je kapljala kri. V ročni torbici je bila odsekana človeška glava. Ugotovili so, da gre za norca, ki je bil kot zdrav odpuščen iz blaznice. Pri zaslišanju je izjavil, da je na povelje sv. Mihaela umoril nekega delavca.

Trocki izgnan iz Rusije. V vrstah komunistične stranke v Rusiji čimdalje bolj poka. Vzrokov je mnogo in so različni. Vsi nezadovoljnejši so se zbirali okrog Trockija, enega izmed glavnih voditeljev boljševiškega prevrata. Borba se je vodila med Stalinom, sedanjim pravim diktatorjem Rusije, in med opozicijo, katero je vodil Trocki. Izid je bil ta, da je moral Trocki s celo vrsto odličnih prijateljev daleč v sibirsko izgnanstvo. Toda nezadovoljstva in opozicije s tem činom še ni bilo konec. Nasprotno. Po vseh krajih Rusije so se pričele ustanavljati tajne organizacije, izdajale so časopise in okrožnice ter širile odpor proti boljševiški vladi. Skrivnostno pa je bilo vse gibanje v zvezi s pregnanim Trockijem. Zato se je vlada odločila iznebiti se tega nemirnega boljševika na ta način, da ga sploh izžene iz Rusije. Trocki je že na potu v Nemčijo. Spremlja ga boljševiška policija. S tem pa vseeno ne bo storjenega ničesar. Kajti nezadovoljstva ne bo preje konec, dokler ne bo zadosti kruha, katerega morejo dati le kmetje. In kadar bodo dobili kmetje vlado v roke, tedaj bo tudi kruh.

Angleški prestolonaslednik med brezposelnimi rudarji. Največ brezposelnih delavcev je na Angleškem. Za stanje brezposelnih se zanima vse, tako je šel med nje tudi prestolonaslednik, da sam pomaga. Delavci so ga zelo lepo sprejeli. Po reviziji revirjev je dal sledečo izjavo: Globoko me je ganil pogum, s katerim težko prizadeti brezposelni rudarji prenašajo svojo usodo. Težko si je predstavljal, kako nujno potrebno je, da se to vprašanje reši. Rešitev se mora najti. Angleški bogataši obdolžujejo prestolonaslednika socialističnih nagnenj.

Preprečen prevrat na Španskem. Po vseh vojaških garnizijah v Španiji se je že dalj časa na tihem pripravljala upor. Toda predno je imel izbruhniti, so prišle oblasti upornikom na sled ter namero preprečile. Več oficirjev je bilo aretiranih in zaprtih. Upor je bil izveden samo v Valenciji, a so ga tudi tukaj vladne čete zadušile.

Mesto hočejo porušiti. Nova nacionalistična kitajska vlada stoluje v milijonskem mestu Nankingu. Mesto je staro in hiše so zidane po načinu prejšnjega stoletja. Obdano je s širokim obzidjem. Ulice so ozke in vijugaste. Moderno življenje, promet in gospodarstvo se v mestu ne moreta razvijati. Zato je vlada sklenila celo mesto podreti in sezidati novo voličastno prestolico 400 milijonov velikega kitajskega naroda.

Najstarejši človek na svetu. V vasi Laki ob Črnem morju živi človek, ki je star 147 let. On ni bil nikoli bolan in je tudi duševno še popolnoma čil.

Predpust na deželi.

Pred pustom zabavne norčije prirejajo mestni ljudje, da se prespochiti, presiti dovoljno na njih iznoré.

Pri nas na deželi pa ljudstvo predpustnih zabav ne pozna; po starem mu tiru življenje poteka pred pustom doma.

V nedeljo tu, tam, po gostilnah harmonika le zarohni, a redkokdaj moški se spomni, da z žensko se v ples zavrti.

Na pustni dan skromna gostija, kot kmetijski dom more in zna pripraviti jo, temu dnevu bolj praznično lice podá.

Če pride zvečer še kamela, med šalo lesena čeljust na oknu je, pije, slovesno končan je s tem kmetijski predpust.

Naš kmet je najbolj zadovoljen, da se odpočije, naspí, ker zjutraj ob štirih na delo mu vstajati treba več ni.

A tudi v tem času pri delu se gibljejo kmetijske roké; v popravi orodja, v šivanju in preji vse posel dobe.

Družinski pa član med tem delom pri peči sedi in na glas iz knjig in iz časnikov čita, in hitro poteka vsem čas.

Tako sem predpust in vso zimo preživljal na kmetih nekda; tako na Dolenjskem preživlja še zimski čas rojstni moj kraj.

Za čitanje pa smo imeli le slabe, varljive reči; zato so duševne temine pokrile vse naše vasi.

Naš kmetijski stan v temi je padal, kmet drugim pečenko dajal, sam stradal, kosti je obiral, a svet se je njemu smejal.

Njegovi prijatelji pravi pa zdaj mu prizigamo luč, ki k svetli ga dviga resnici in kaže rešilni mu ključ.

Zato naj še čita med delom in z lastno premišlja glavo, pa kmalu se v lepše življenje rešilna mu vrata odpro!

F. R.

Popravek: V pesmi v 5. številki se v 8., 53. in 76. vrstici besede »trobarvne«, »njime«, »jokajo« pravilno glase: trobarvane, njimi, jahajo.

ZA SMEH.

Zvestoba.

Prva: »Res, težko je biti zvesta enemu samemu možu.«

Druga: »Kaj šele meni, ko moram biti zvesta trem hkrati.«

Vprašanje in odgovor.

Neki gospod pride ves razburjen v uredništvo nekega lista in zakriči:

»Ali je res, da ste me v svojem listu imenovali laznika in goljufa!«

Urednik: »Nemogoče! Prinašamo samo novice!«

Pekel je!

»Jaz ga ne maram, mati! Takega brezverca že ne, ki trdi, da ni pekla!«

»Le vzemi ga, le! Medve ga že prepričava, da je pekell!«

Ivančkovo pojmovanje.

Ivanček vidi pri svojem stricu prvokrat človeški okostnjak in vpraša:

»Kaj je to?«

»To so kosti umrlega človeka,« odvrne stric.

»Torej gre samo slanina k Bogu v nebesa!«

Mora vedeti.

Peterček: »Prosim vas, gospod učitelj, povejte mi, kaj sem se danes naučil.«

Učitelj: »Kaj si se naučil? To je čudno vprašanje.«

Peterček: »Tudi jaz menim, da je čudno, vendar mi ga doma vsak dan stavijo, ko pridem iz šole.«

Popolnoma enostavno.

»Vi ste res pravi vrag! Kjerkoli se kaj zgodi, ste prvi poleg, a svojo ubogo gospo so-progo puščate doma!«

»Veste, ona piše romane, jaz jih pa uresničujem.«

«KMETIJSKA MATICA.»

Knjige Kmetijske Matice so letos zadovoljile tudi one, ki so navadno pri presoji knjig zelo izbirčni. Od vseh strani so prispele pohvale in izrazi zadovoljstva. Ker je ostalo še nekaj izvodov Kmetijske Matice, je sklenilo načelstvo Kmetijske Matice, da lahko dobe tudi novi naročniki knjige za znesek 30 dinarjev in 4 Din za poštnino, a to le do konca februarja tek. leta. Zato opozarjamo vse one, ki bi knjige radi imeli, da si jih takoj naroče. Knjige toplo priporočamo.

Kmetijski koledar za leto 1929 v žepni obliki, ki smo ga razposlali raznim razprodajalcem v prodajo, je že v prvi polovici decembra pošel. Že večkrat je Kmetijska tiskovna zadruga prosila, da se ji nerazprodani izvodi vrnejo, da zamore z njimi postreči novim naročnikom. Kljub temu še nekoliko tovarišev ni koledarjev niti vrnilo niti vposlalo izkupička za razprodane koledarje. Zato opozarjamo tem potom vse one, ki so prejeli koledarje v razprodajo, a jih niso plačali ali pa vrnil, da to čimpreje storijo, ker po 15. februarju bomo smatrali vse koledarje za razprodane in vrnjenih ne bomo več sprejemali, temveč bomo zahtevali plačilo. To pa zato, ker je že sedaj čas za prodajo koledarjev potekel in bodo kljub mnogim neizpolnjenim naročilom radi prepozne vrnitve koledarji ostali nerazprodani, s čimer se zelo oškoduje Kmetijsko tiskovno zadrugo.

Nabirajte naročnike za Kmetijsko Matico!

Radio-program.

7. februarja: 12.30: Reproducirana glasba. 13: Časovna napoved. Reproducirana glasba. 13.30: Stanje vede in borzna poročila. 17: Koncert Radio-orkestra. 18: Češčina. Poučuje g. Novak. 18.30: Pridelovanje krme na njivah. Predava inž. Rado Lah. 19: Italijanščina. Poučuje prof. Gruden. 19.30: Zgodovina Slovencev. Predava prof. S. Kranjec. 20: Pevski solistični večer. (G. Jarc, pri klavirju g. Kogoj.) Radio-orkester. 22: Poročila in časovna napoved.

8. februarja: 12.30: Reproducirana glasba. 13: Časovna napoved. Reproducirana glasba. 13.30: Stanje vede in borzna poročila. 17: Koncert Radio-orkestra. 18.30: Delavska ura. 19: Nemščina. Poučuje ga. dr. Piskernik. 19.30: Psihoanaliza in umetnost. Predava dr. Bartol. 20: Prenos iz opere. 22: Poročila in časovna napoved.

9. februarja: 12.30: Reproducirana glasba. 13: Časovna napoved. Reproducirana glasba. 13.30: Stanje vede in borzna poročila. 17: Koncert Radio-orkestra. 18.30: Delavska ura. 19: Nemščina. Poučuje ga. dr. Piskernik. 19.30: Psihoanaliza in umetnost. Predava dr. Bartol. 20: Prenos iz opere. 22: Poročila in časovna napoved.

10. februarja: 9.30: Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve. Električna in gospodarstvo. Predava inž. Ditrich. 11: Koncert Radio-kvarteta. 12: Časovna napoved. 15: France Vidmar, narodni pevec, poje svoje pesmi. Lahka glasba. 20: Veseli predpust. Izvajajo šentpeterski pevci. Radio-orkester. 22: Poročila in časovna napoved.

Najboljši in najtrpežnejši
šivalni stroji
in **KOLESA** so
GRITZNER
in **ADLER**
za dom, obrt in industrijo,
v raznih opre mah
Istotam švicarski
pletilni stroji **DUBIED**
Pisalni stroji **URANIA**

Ugodni plačilni pogoji. — Večletna garancija.

Tovarniška zaloga:

JOSIP PETELINC
LJUBLJANA, blizu Prešernovega
spomenika ob vodi.

»ILOVAC«

Tvornica glinastih
strešnikov in opeke

Fröhlich & Bichler

Karlovac

Dnevna produkcija 100.000 komadov strešnikov in opeke.
Proizvajanje vseh vrst opeke in strešnikov ter vseh glinastih predmetov kakor
tudi ploščic za tlake. Posebno se priporočajo **falcovani in dvakrat falcovani**
strešniki v dovršeni obliki ter po zelo ugodnih cenah.
Dobavijo se **franko na vsako postajo.**

Generalno zastop- **»EKONOM«** Ljubljana
stvo za Slovenijo: Kolodvorska 7

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D.

LJUBLJANA

prodaja po najugodnejših cenah samo na debelo:

Premog, domači in inozemski za
domačo kurjavo in industrijske svrhe.

Kovaški premog vseh vrst.

Koks, livarniški, plavžarski in plinski.

Briketi.

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG
D. D.

LJUBLJANA, Miklošičeva c. 15/1.

Zdravo pšenično

SLAMO

dobavlja po zelo
ugodni ceni

„EKONOM“

osr. gosp. zadruga
z o. z.

v Ljubljani

Kolodvorska ul. 7

Tel. interurban št. 25-06

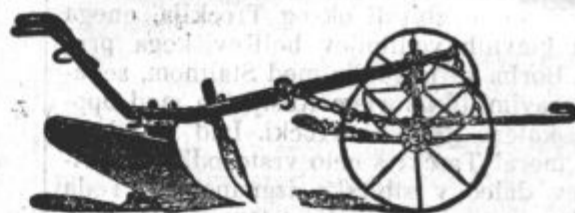
Sack'ove pluge in njih dele,

kultivatorje, okopalnike, brane itd.

dobavlja hitro
in zelo ugodno
tudi na obroke

Ferdo SMOLA

Sv. Jurij ob juž. žel. (Glavna zaloga Sackovih plugov za Slovenijo.)

Thomasova žlindra

Kalijeva sol

Rudninski superfosfat

„EKONOM“

ima vedno v zalogi

osrednja gospodarska zadruga

Kolodvorska ulica št. 7

LJUBLJANA

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Kmetje in kmetice, fantje in dekleta!

Kadar kupujete v mestu svoje potrebščine, podpirajte v prvi vrsti trgovce, ki v našem listu nudijo svoje blago.

Prometna banka d. d.

Ljubljana

Telefon št. 2149, 2968
Pošt. ček. rač. 13.853

Stritarjeva ulica št. 2

(vogal Pred škoflje 1, nasproti magistrata)

žiro-račun
pri Narodni banki

Nakup in prodaja valut in deviz. Sprejemanje vlog na tekoči račun in hranilne knjižice, vnovčevanje čekov in menic. Izdaja uverenj, garancijskih in kreditnih pism, podeljevanje kreditov in izvrševanje vseh bančnih poslov po najkulantnejših pogojih.